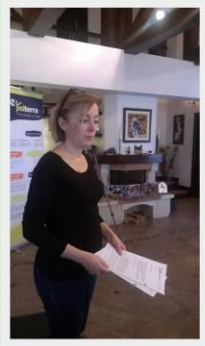

„... sunteți niște oameni din Lună”

CUPRINS:

1. Început de an vibrant, alert, productiv!
2. Carusel narativ cu consilierii școlari – **8 februarie 2016**
3. Masa rotundă „O viață demnă pentru fiecare. Refuzăm abuzul asupra vârstnicilor” – **26 februarie 2016**
4. „Întâlniri Narrative Psiterra” - INPsiterra – **29 februarie 2016**
5. Cursul pentru medici „Abuzul asupra vârstnicilor – de la identificare la intervenție” – **7 martie 2016 (Iași) și 23 martie 2016 (Pașcani)**
6. Medicină narativă cu asistenți medicali – **9 martie 2016**
7. Facilitarea mesei rotunde „Reabilitarea psiho-socială în spitale de psihiatrie și măsuri de siguranță” la București - **28 martie 2016**
8. „Întâlniri Narrative Psiterra” - INPsiterra - Medicina narativă. Provocari identitare în îngrijirea vârstnicului abuzat – **30 martie 2016**
9. O incursiune în viitor

februarie

D	L	Ma	Mi	J	V	S
		1	2	3	4	5
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29					

martie

D	L	Ma	Mi	J	V	S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

1. Început de an vibrant, alert, productiv!

Mărturisesc că anul 2016 se prevedea a fi unul vibrant, alert și productiv și iată, într-adevăr, primele trei luni ne-au permis să aducem la lumină din ce în ce mai multe rezultate din proiectul nostru „amiral” la Psiterra, „Refuz să mai suport abuzul în tăcere!” precum și alte acțiuni deja de tradiție, precum workshop-urile realizate pro-bono în favoarea unora sau altora din categoriile profesionale cu un interes pentru abordarea narativă. Cele 7 evenimente publice descriu doar „vârful aisbergului” activităților pe care le realizăm în prezent în comunitatea Psiterra: practica clinică de terapie narativă realizată de membrii asociației, individual – Ovidiu, Aliona, Cătălina și Lăcrămioara -, întâlniri de profesionalizare pentru cursanții Psiterra (programul de supervizare narativă și programul de dezvoltare narativă), planificarea cursurilor din programul de formare profesională în terapie narativă, acțiuni la nivel național de lobby și promovare (facilitarea mesei rotunde „Reabilitarea psiho-socială în spitale de psihiatrie și măsuri de siguranță” realizat în colaborare cu 8 asociații profesionale, institute, etc. Pe 28 martie 2016, la București...). (Ovidiu Gavrilovici)

2. Carusel narativ cu consilierii școlari – 8 februarie 2016

Psiterra a oferit ateliere în stil World Cafe la CJRAE Iași:

- **Echipa secretă anti-bullying** (Ovidiu Gavrilovici),
- **Firul vieții - Terapia de Expunere Narativă** (Lăcrămioara Cojocar),
- **Copacul Vieții** (Ionuț Cehan) și
- **Conferința de repunere în drepturi** (Cristina Vameșu)

la noul
sediul al CJRAE, -
CARUSEL NARATIV ÎN EDUCAȚIE!

Toate atelierile au la bază aplicații adaptate de terapeuții Psiterra, testate cu succes în școli și în terapia cu elevi - copii și adolescenți.

Asemenea ateliere de formare pentru aplicarea acestor practici narrative se organizează la cerere, cu durate de 3-5 ore, pentru grupuri de

profesioniști. Psiterra, prin specialiștii săi formați la nivel european în terapie narativă, asigură supervizare și evaluarea rezultatelor aplicațiilor practice ale cursanților. Abordarea narativă extinde perspectivele terapeutice și permite aplicații inedite, eficiente, cu efect remanent - pentru toți cei implicați.

3. Masa rotundă „O viață demnă pentru fiecare. Refuzăm abuzul asupra vârstnicilor”

– 26 februarie 2016

Masa rotundă a creat un spațiu conversațional constructiv cu profesioniștii din domeniul îngrijirilor de sănătate despre experiența acestora în ce privește situația vârstnicilor care sunt expuși abuzurilor – economice, emoționale, fizice, neglijării, etc. Metodologia care a fost utilizată provine din practica narativă, formatul întâlnirii fiind o „ceremonie definițională” – o serie de conversații cu efecte definitorii identitare pentru toți participanții. Printre participanți s-au numărat psihologi, asistenți sociali, asistenți medicali, studenți, polițiști, reprezentanți ai ONG-urilor locale etc.

Invitați speciali au fost Dana Cozma, Șef Serviciu Autoritate Tutelară Protecția Copilului și a

Minorilor; Geta Corneanu, asistent medical, Roxana Necula, președintele Colegiului Național al Asistenților Sociali din România, Sucursala Teritorială Iași, Cătălina Mihaela Neculau, psiholog și psihoterapeut; Ioana Ciubotaru, studentă și asistent social. Moderatorul narativ a fost conf. univ. dr. Ovidiu Gavrilovici.

Dna Dana Cozma a subliniat că suntem în momentul în care societatea trebuie să își

orienteze serviciile sociale către vârstnici. Marea majoritatea a cazurilor care sunt adevărate provocări pentru practicieni ca și complexitate și resurse

implicate sunt cazurile persoanelor vârstnice. Nevoia este extrem de acută la nivelul comunității. Sunt foarte multe persoane vârstnice abandonate în familii cu sau fără aparținători, cu lipsă de interes dureroasă din partea acestora. Iar din punct de vedere procedural, la nivelul legilor care funcționează în sistemul social în acest moment, asistenților sociali nu li se permite să intervină. S-a ajuns la situația persoanelor vârstnice abandonate în familie care au nevoie de centre, nu neapărat de tip rezidențial pot fi de tip respiro, centre de zi, centre de cartier pentru

vârstnici. Acestea există, sunt funcționale, dar nu sunt suficiente ca număr.

Dna Cătălina Neculau (psiholog în cadrul proiectului) a împărtășit din experiența ei de lucru cu persoanele vârstnice. A întâlnit resurse, renunțări, putere de a merge mai departe, hotărîre și o serie de metafore care merită adunate și oferite. Poveștile de viață pot fi recrutate și diseminate. Mulțumirile pe care le primea după 30-40 minute de conversație au determinat-o să conștientizeze că uneori persoanele vârstnice au nevoie de puțin, doar de o autentică curiozitate, respect și atenție.

Dna. asistent medical Geta Corneanu a accentuat faptul că persoanele vârstnice sunt foarte suspicioase, nu recunosc când au probleme și le este rușine să vorbească. Probabil se protejează de mai mult abuz. În cadrul politicilor de sănătate ar trebui să se formeze echipe care să meargă la persoanele vârstnice acasă și să îi ajute. *„Atunci ar fi mai ușor, familiile nu ar mai fi atât de solicitate”*. Referitor la impactul proiectului a adăugat: *„Nu mă gîndeam că sunt atît de multe cazuri, proiectul m-a făcut să văd realitatea și prezența abuzului în diferitele feluri la mai mulți vârstnici decât am văzut înainte”*.

Dna. asistent social Roxana Necula a vorbit despre puținele resurse care există în comunitate.

Un singur asistent social la 3000 de persoane, mai ales în comunitățile rurale, este ceva greu de imaginat. Ca profesionist consideră că nu este normal ca în instituții cum ar fi spitalele, centrele de bătrâni, clinici de paliativ etc. să nu existe poziții de asistent social și psiholog.

În spitale personalul medical face muncă și de asistență socială pentru că încearcă să identifice și să rezolve probleme care nu sunt de natură medicală. În calitate de Președinte al Sucursalei Iași a Colegiului Național al Asistenților Sociali din România, Roxana Necula susține că mai este nevoie de 11 000 de asistenți sociali, dar în primul rând ar trebui remunerați bine cei care muncesc pentru a fi motivați să lucreze de calitate.

Dra. asistent social Ioana Ciubotaru consideră că schimbarea la nivel de politici sociale și de sănătate trebuie precedată de o schimbare în propria persoană a fiecărui membru din comunitate. Poziția de voluntar în cadrul proiectului a determinat apariția un val de conștientizări personale și profesionale, printre

care schimbarea atitudinii față de vâstnicii din propria familie.

Dl. conf. univ. dr. Ovidiu Gavrilovici a specificat că abuzul asupra vâstnicilor nu este o problemă unifațetară, ci încorporează aspecte care țin de familie, de comunitate, de serviciile sociale și de sănătate, de politicile sociale și de sănătate. Nevoile persoanelor vâstnice sunt multiple, printre acestea se regăsesc și nevoile de socializare, de a se reangaja în viața lor și de a da sens vieții pe care au trăit-o. Adesea profesionalizând problema uităm persoana, cine este ea și ce dorește ea de la viață și ce a ajuns.

În loc de concluzie, faptul că există mai mulți oameni care intenționează să facă ceva pentru persoanele vâstnice este un lucru important, în pofida insuficienței resurselor (Aliona Dronic).

4. INPsiterra

– 29 februarie 2016

Am deschis seria Conferințelor INPsiterra din 2016 cu un potpuriu de înregistrări video remarcabile din filmoteca anului 2014 și 2015 de la Psiterra: a 3-a Conferință Europeană de Terapie Narativă și Aplicații Comunitare și Organizaționale de la Iași, atelierile de terapie narativă ale lui Hugh Fox (UK), Yael Gershoni (Israel) și Maggie Carey (Australia). Conversațiile cu publicul a cărui experiență a fost, de fapt, în CENTRU, au fost ca de obicei armonizate narativ de echipa Psiterra. Peste 2 ore de actualități narative și practici adunate la nivel GLOBAL aplicate cât se poate de... local, în Iași, în ultimii doi ani!

5. Cursul pentru medici „Abuzul asupra vâstnicilor – de la identificare la intervenție”

– 7 martie 2016 (Iași) și 23 martie 2016 (Pașcani)

Asociația Psiterra anunță lansarea programului acreditat (6 credite EMC) de formare continuă pentru medici **Abuzul asupra vâstnicilor – de la identificare la intervenție**. Programul a urmărit dezvoltarea abilităților interpersonale, prezentarea modalităților de identificare a abuzului asupra vâstnicilor și informarea cu privire la resursele sociale existente în comunitate.

Între comentariile de la finalul cursului, medicii au indicat de la:

„ce spuneți dvs. se aplică foarte bine în Finlanda unde toată lumea are un grad de educație... (însă aici) când [îmi vin la chirurgie] membrii de familie cu care nu mă pot înțelege... pot la fel de bine să vorbesc la o fereastră” și „e lăudabil ce faceți, dar... e muncă de Sisif până în următorii 30 de ani”

până la

*„nu trebuie să ne descurajăm și să depunem armele... ideea este să ne păstrăm speranța, ... eu am avut senzația că **sunteți niște oameni din Lună** – îmi place să cunosc oameni din Lună – dar asta nu în sens negativ, în nici un caz! Dimpotrivă, pe mine mă adună, mă strânge, e ca și cum nu te mai lupti de unul singur. Sunt lucruri care pot să fie facute. ... Dumneavoastră m-ați încurajat pe mine, venind aici și împărtășind aceste lucruri”.*

Concluzionând, am subliniat ideea „ocaziei de a avea identități de profesioniști altfel decât am avut până acum” (Ovidiu); „e important să ne adunăm meterezele... schimbarea începe de undeva, pleacă de la fiecare din noi” (Ada Filipescu, psiholog – co-organizatorul evenimentului de la Spitalul din Pașcani).

(Ovidiu Gavrilovici)

6. Medicină narativă cu asistenți medicali – 9 martie, 2016

Locul poveștilor în asistența medicală acordată vârstnicului

„Întâlnirea din data de 9 martie de medicina narativă dedicată vârstnicului din perspectiva asistentului și a viitorului asistent medical, ne-a oferit o sumă de povești, aseasonate cu vise și dorințe pentru mâine, cu imagini ale unor asistenți mai degrabă prezenți și implicați într-o profesie care ar trebui să aibă lauri, prin ceea ce îți permite să faci.

Îți permite să te apleci asupra omului într-un fel care te apropie de esența lui, de ceea ce el prețuiește, asta dacă dorești să îți faci meseria cu dedicație.

Am vorbit cu ocazia acestei întâlniri despre diferențele care se fac uneori atunci când vin persoane vârstnice în spital, diferențe care se referă la discriminare, la a acorda mai puțină atenție lor și s-a ajuns la umanitate... la ceea ce ne face oameni buni, sau mai puțin buni, oameni care să fie doriți alături, sau oameni de care să fugi.

Am avut ocazia să ascultăm despre speranță, despre speranță pentru mâine când cei care astăzi învață vor fi între cei care astăzi profesează.

Cei care profesază pot să facă lucruri extraordinare și dacă am căuta povești de dedicație și abnegație în meseria de asistent, nu am avea loc să scriem despre asta, dar cu toții știm că este loc de mai bine, că este nevoie de mai

mult respect pentru om, fie el pacient, fie el asistent, fie medic.

Vârstnicul poate fi un pacient cu mai multe nevoi, pentru că de multe ori îl doare și sufletul, nu doar mâna sau piciorul, pentru că de multe ori caută o ureche să îl audă, iar spitalele noastre nu au specialiști care să le aline suferința sufletească, deși este știut că tonusul psihic contribuie semnificativ la atitudinea pacientului față de boală, față de tratament. Și atunci, tu, asistent medical te găsești în postura de a asculta povești cu care uneori nu știi ce să faci, pentru că nu te-a învățat nimeni să faci psihoterapie și nici nu este motivul pentru care te afli în spital. Și cu toate astea, ești om, ești un om care se lasă dus de povești uneori, care pot apăsa greu în sufletul tău, pentru că parcă ai vrea să faci mai mult, mai ales când pacientul din fața ta este un vârstnic pentru care copiii nu fac nimic, comunitatea nu face nimic, statul nu face nimic... Faci și tu cât poți...

Medicina narativă, în forma practică la Iași a oferit și oferă șansa de a discuta despre astfel de povești și a derulat sute de ore de povești fascinante. Proiectul Refuz să mai suport abuzul în tăcere ne-a permis să ascultăm povești despre vârstnicii noștri, iar cuvintele de închidere ale unuia dintre participanți, care este asistent medical în formare (Ionel Ianuș, AMG anul III, Scoala Postliceală FEG) au fost "indiferență și diferență", care au subliniat genial antagonismul dintre implicare și neimplicare și în același timp, dintre discriminare și egalitate de șanse.

Vârstnicul a fost văzut ca resursă de valori la care ar fi bine să revenim ca societate, iar conversația noastră ne-a dus cu gândul la vârstnicii noștri, la contribuția lor la viața noastră, la contribuția

noastră la viața lor, ocazie cu care am meditat la care ar fi modelul nostru preferat de asistent medical în lucrul cu vârstnicul, iar cuvântul de ordine a fost implicare.

Am plecat cu vise pentru o lume medicală mai dedicată, pentru o lume mai...umană, ceea ce ne a făcut să îmbrățișăm ceea ce primim frumos în această meserie, ceea ce ne înalță și ne face să vrem mai mult, să fim mai prezenți în viața pacienților noștri, mai ales atunci când ochii lor ne caută și ne vor alături de ei, pentru a-și mai "usura amarul" vieții, știind că putem să ne reconectăm și să îi reconectăm la valorile care le-au călăuzit viața și care pentru noi pot fi căr redescoperite pe care le-am bătătorit pe ulițele copilăriei, când bunicii ne țineau de mână..." (Cătălina Neculau)

Ovidiu Gavrilovici și Ada Filipescu
la Clinica de Paliativă a Spitalului din Pașcani, Jud. Iași
pregătind parteneriatul Psiterra - Spital

7. Facilitarea mesei rotunde „Reabilitarea psiho-socială în spitale de psihiatrie și măsuri de siguranță” la București

- 28 martie 2016

În vederea deschiderii unor noi perspective de reabilitare și reinsertie socială și/sau familială a pacienților aflați sub incidența măsurilor de siguranță cu caracter medical Psiterra a fost reprezentată de conf. Univ. dr. Ovidiu Gavrilovici, în calitate de facilitator, la masa rotundă organizată de o coaliție de organizații și asociații:

- Asociația Română de Psihiatrie Medico-Legală,
- Asociația de Psihiatrie Socială din România,
- Asociația Română de Psihiatrie și Psihoterapie,
- Asociația Română de Reabilitare Psiho-socială,
- Institutul de Formare în Psihoterapie Cognitivă și Comportamentală,
- Fundația Solidaritate și Speranță Iași,
- Episcopia Romano-Catolică de Iași,
- Fundația Speranța Iași și
- Colegiul Național al Asistenților Sociali din România, Sucursala Teritorială Iași

Este al treilea eveniment public co-organizat de Psiterra sub coordonarea dnei. Dr. Simona Ionescu medic legist și rezident în psihiatrie, totul pornind de la vizita pe care dna. dr. a făcut-o, acum doi ani, la Spitalul de Măsuri de Siguranță Pădureni Grajduri, lângă Iași, alături de consultantii Klaus Silberberger și Wolfgang Kahl, psiholog și psihiatru la un spital similar din regiunea Kaufbeuren, Germania. Primul eveniment a fost organizat de Ovidiu Gavrilovici în parteneriatul Psiterra și Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, o masă rotundă cu experți, parlamentari și directori de servicii publice, reprezentanți ai ONG din Iași – și echipa

de conducere a spitalului din Grajduri, Iași, încă din decembrie 2014.

De această dată, la acest eveniment la nivel național, în București, au participat și reprezentanți ai Avocatului Poporului, ai Administrației Naționale a Penitenciarelor, ai Parchetului General, Autorității Naționale pentru Persoanele cu Dizabilități, ai asociațiilor co-organizatoare etc.

Dincolo de instrumente (HCR20) care pot fi adaptate pentru lucrul multidisciplinar în spitalele cu măsuri de siguranță din România s-au pus bazele unei planificări pentru un proiect pilot, demonstrativ care să permită informarea noilor politici și viitoarei legislații din domeniu.

Masa rotundă a constituit un spațiu inedit pentru potențarea unei comunități de experți din varii discipline și profesii care sunt dispuși să exploreze aranjamente inter-organizaționale sub forma unui proiect viitor care să țintească Spitalul cu Măsuri de Siguranță de la Grajduri, Iași.

8. „Reading to Learn” – Participare în seminarul Asociației Române de Literație – 27 martie 2016

Sub titlul „o călătorie narativă cu Ovidiu Gavrilovici”, președintele Psiterra și formator în cadrul programelor de profesionalizare în terapie narativă și aplicații ale acesteia a participat la seminarul „Reading to Learn” al Asociației Române pentru Literație, la invitația președintei acesteia, dna. prof. Liliana Romaniuc. Seminarul a fost organizat în spațiul școlii 7 Hills din complexul Palas Iași și a permis o întâlnire inedită cu profesori din mai multe județe din zona Nord Est pe teme introductive de abordare narativă în educație.

În discuțiile finale, după numai o oră și jumătate, una din participante indică faptul că „*povestirile coerente, rotunde, creează poduri între oameni*” și împreună realizăm (ca de fiecare dată când avem privilegiul de a reflecta asupra acestei realități comune) că avem în fibra fiecăruia abilități narrative care pot fi puse la lucru cu sensibilitate, creativitate, perseverență, în special în aria educației, a consilierii școlare, a terapiei.

9. „Întâlniri Narrative Psiterra” - INPsiterra - Medicina narativă. Provocări identitare în îngrijirea vârstnicului abuzat – 30 martie 2016

Încă o Întâlnire... nu de taină, ci din nou, cu public, de data aceasta revelând experiențe clinice ale unor practicieni cu vârstnici care sunt afectați de abuz. Cum se „țese” povestea autobiografică a unui medic, a unui asistent social sau a unui psiholog care are de-a face cu efectele traumei, abuzului sau neglijării pe lângă alte acuze medicale sau emoționale ale unui vârstnic?

Când am o persoană care povestește, am un fir... când am două fire narrative, putem să ne imaginăm că întrețeserea va fi posibilă. Capacitatea de a „țese” împreună contribuie la multiplicarea oportunităților de revelare a semnificațiilor îngemănate. Iată o metaforă lucrativă pentru descrierea unei conversații narrative! Cu atât mai mult când structurezi un „wok”, un spațiu intens al împărtășirilor bine receptate de un auditoriu respectuos și curios, precum cel ce compune auditoriul unei „ceremonii definiționale” – exact ceea ce am realizat noi în sala Orion a hotelului Unirea din Iași. „Expresiile oferite de către persoanele în centru ajung la auditoriu. Auditoriu care este în așteptarea acestora”. Într-adevăr, 40 de minute și mai bine din Întâlnirea de 2 ore au fost dedicate prezentărilor succinte ale celor ce sunt prezenți – cum ai ajuns la Întâlnirea Narativă? Ce gânduri ai

acum, fiind aici, cu privire la această experiență? Ce ai dori să iei cu tine la final?

În succesiunea structurării „ceremoniei”/micului ritual al interviului povestitorilor, povestea inițială va susține re-povestirea realizată de auditoriu – care, în ecou, în rezonanță, contribuie la ceea ce este deja în centru, povestit; iar apoi, spre final, primii povestitori ajung să ne împărtășească experiența lor de a fi martori la re-povestiri și efectul acestei experiențe asupra lor acum și în viitor... Facilitatorul întrerupe ceea ce s-ar putea întâmpla cotidian în forma unui dialog pentru că are menirea de a susține CONVERSAȚIA – colaborarea și conlucrarea la generarea unui semnificații îmbogățite, cu multiple contribuții, din unghiuri personale inedite ale celor prezenți în conversație.

Facilitatorul are misiunea să păstreze persoanele în rolul lor – fie de povestitor, fie de auditoriu – pe rând, în fiecare secvență de povestire/re-povestire/re-re-povestire.

Aproape la fiecare INPsiterra ajungem să structurăm conversațiile în acest format la „ceremoniei definiționale” urmărind atingerea dezideratului „definițional”, adică al exprimării identitare și al autentificării acestei exprimări, cu valențe de redefinire identitară, în contextul conversațional creat, inedit, și neplanificabil.

Repovestirile din structura ceremoniei definiționale permit conectarea celor prezenți cu posibile noi acțiuni care sunt sugerate de ceea ce ne inspiră în conversație, de ceea ce suntem, în urma conversației, conectați și reconectați – valori, principii semnificative pentru sine, credințe care sunt repuse în circulație în spațiul conversațional. Suntem „mișcați” din locurile în care eram la începutul conversațiilor de însele narațiunile care se întrețes în mijloc... suntem purtați de narațiuni în direcții dezirabile, uneori surprinzătoare, inedite, sau în direcții dezirabile prin care am mai fost și pe care – cu drag și reinspirare – le revizităm.

Povestirile care sunt dezvoltate prin participare în conversație ajung să ne „lege” într-o nouă experiență comună, permițând astfel o experiență de comunalitate, de împărtășire, de apropiere. Deschiderea și acceptarea alterității în dezvoltare – narațiunea care se îngemănează îmbogățit, treptat – ne colorează treptat propriile descrieri cu cele ale celorlalți: devenim în mod evident receptaculii a unei înțelepciuni agregate, nu însumate ci accentuate, cu noi semnificații care se adaugă, ingenuu.

(medic rezident implicat în proiect): „sceptică am fost de la început. Urmam să identificăm semne de abuz... dar ce se va întâmpla mai departe? Totul a început de la ce citeam pe hartie, mecanic (cele 6 întrebări din chestionarul care evaluează suspiciunea de abuz unui vârstnic)... însă apoi, încetul cu încetul mi-am dat seama cum contribuim și noi la punerea acelor întrebări... v-a ajutat cineva să vă îmbrăcați? V-a împiedicat cineva să intrați în relație cu alții?... încetul cu încetul, am descoperit că treptat, am căpătat experiență, văzând că în momentul în care pui întrebarea cu mai multă răbdare, cu mai multă intimitate, cu mai multă empatie față de vârstnic, am devenit și noi altfel...”

”faptul că suntem acolo medic și pacient acolo, este o oarecare punte, ca sa zic așa. Noi am început să rupem acea punte. Discutând despre ce ar fi putut fi o experiență de abuz în viața lor, despre proiect și ce ar putea fi realizat prin acesta în ce îi privește, am ajuns să nu ne mai îmbrăcăm în halat... ceea ce pentru ei a arătat ceva... a arătat o altă apropiere... (O: O altă latură a voastră. De fapt, identitatea aceea de medic...) ... a dispărut complet, pur și simplu, am început să vorbim... (O: S-a suspendat. S-a suspendat pe perioada aplicării instrumentului de detectare/screening a abuzului. Apoi a doua zi, tot ca medic interacționați)... A doua zi nu eram însă la fel. Ne-am scos altă latură la iveală. Nu mai vedeam o cistită, o fibrilație... ne-am scos altă latură și ei au văzut că nouă le pasă și de alte

lucruri din viața lor. Chiar am simțit lucrul ăsta, și am simțit o îmbunătățire, până la externare și ulterior, pentru că ei sunt reevaluați mai apoi, am văzut și o îmbunătățire din punct de vedere organic, cât de mult le-a făcut implicarea noastră, puțină, nu pot spune ca am făcut prea mult, așa puțină, dar cât de mult a contat pentru ei, pacienții; nu neapărat medicația, cât implicarea noastră a contat.

O pacientă care povestea cum a fugit pe sub masă de violența nepotului ei și a ajuns la spital ca să se protejeze, internându-se în spital, cu decompensare cardiacă globală... însă, când a văzut că noi dorim să îi oferim servicii prin proiect, că ne pasă cu adevărat de ea, s-a schimbat extraordinar de mult.

(O: Ce semne ale schimbării ai văzut?)

„În primul rând colaborarea dintre noi, nu au mai fost atât de reținuți, și din punct de vedere organic, instrumentele pe care le folosim GDS, atunci când au revenit s-a revelat cât de mult s-a schimbat în bine, în multe situații cu schimbări în doar câteva zile”

(O: Și efectul acestor schimbări asupra ta?)

„Te simți bine. Au reușit să „scoată din noi” și latura umană, dincolo de ceea ce ar fi „un medic tipic”.

...

(O: Ai văzut asemenea efecte și la alții?)

„Da. ... acum când ajunge în ușa salonului, numai când îi vede prima dată pe pacienți, se uită și spune, cu siguranță are și alte probleme, nu numai medicale” (O: adică se uită la pacienți și altfel, ca fiind persoane, nu doar pacienți). Da, ceea ce nu se întâmpla până acum...

(despre o experiență de stagiu de practică într-un spital din oraș) „m-a surprins cum mi se spunea ”vezi patul 5”, și nu mi se indica numele persoanei, de parcă nu am fi avut de-a face cu niște ființe... (alteori) personalul medical poate fi obosit, tracasat, și ajunge, la limită, să vorbească

etichetând pacientul X sau Y, am rămas șocată de acest lucru. Nu mă așteptam să văd asta cu ochii mei. ... .. Nimeni nu ar trebui să fie tratați așa. Pacientul X ar putea să fie, la un moment dat, mama sau tata. (O: ce tâlc are pentru tine „șocul” acesta, fiind acum stagiar în formare înspre cariera de asistență medicală?) „Îmi doresc să îi privesc și să îi tratez pe oameni „cum trebuie”... (O: Amintind de părinți, îmi închipui ca acest „cum trebuie” se leagă de cum ai putea să relaționezi cu proprii tai părinți).

(Psihologul invitat în centru): „Primesc povești de viață de la ei. Așa cum am primit o imagine mai clară a schimbărilor care se produc prin acest tip de proiect în spital, inclusiv în viața personalului medical implicat. Acum înțeleg din ce punct de vedere se manifestă aceste schimbări. (O: Evidențele astea sunt bune pentru tine) „Da, sunt un adevărat cadou. Le-am primit și de la vârstnici, însă aveam nevoie, realizez acum, să aud și de la colegii din personalul medical. ... e important să aud ceva despre ce este greu de măsurat direct”.

(În etapa re-povestirilor, o participantă profesor care a participat voluntar cu elevii săi la vizitarea unui centru rezidențial pentru pensionari din Iași): „mi-a adus aminte de vizita mea cu elevii, cum mergeam să ofer ceva celor de acolo și de fapt, cât de mult am primit de la ei, vizitându-i”... „eu mă duc acolo cu elevii, să sensibilizez, și mă trezesc îmbogățită”.

(Alt membru al echipei din proiect, fiind în auditoriu): „pe mine m-a marcat să aud că personalul medical apreciază ceea ce facem noi în spital pentru vârstnici, pentru că mi-am imaginat că noi interferăm cu munca lor medicală de acolo”... „cea mai mare satisfacție o primești atunci când vezi că sunt sesizate efecte la nivelul vârstnicului pacient, dar peste aceasta, satisfacția că înșiși membrii personalului afirmă că sunt marcați de ceea ce facem noi împreună, altfel, în clinică. Acest lucru mă încurajează să merg mai

departe, să mă implic în a continua să realizăm asemenea proiecte”.

(În etapa a treia, din nou cu practicienii-povestitori inițiali, în centru):

„m-aș implica și pe mai departe pentru a combate singurătatea celor în suferință, care mi se pare cea mai gravă stare în care poate fi cineva... îi văd, interacționând cu ei, cum se luminează, cum sunt reînspirați... când cineva dinafară ajunge să oglindească efectul muncii tale ajungi să realizezi ceea ce nu ajungi să vezi tu însuși... psihologul mi-a spus cum vârstnicul apreciază modul cum interacționez cu el, ceea ce nu știam înainte... e important... de asemenea, mi-ar plăcea și ca mai mulți membri ai bisericii să se apropie de aceste persoane în suferință... asemenea persoane chiar au nevoie de cineva care să împărtășească ceva din viața lor cu ei, nu au nevoie neapărat de bani sau de lucruri”

Înainte de final, reflecții despre proces și despre experiența participării la conversație (O: purtam acum cu toții mesajele și gândurile împărtășite aici)

„aș fi vrut să plec de la expresia deja menționată de cineva dinainte, <<și-a pus sufletul lui, viața lui, pe tavă>>, asta este ceea ce primesc cu deschidere și dăruire, totodată; asta am simțit și eu în practica mea în proiect” (Psiholog din echipa de proiect).

„am sentimentul acut al eficienței. Nu ne-am întâlnit... întâmplător aici. Acest gen de conversații se pot purta și în peisajul educației. Festivalul nonviolenței a permis elevilor să realizeze scenete și ei au surprins aceste valențe, la rândul lor. ... mesajele de acest gen există și sunt generate în jurul nostru”

„există și o responsabilitate a voluntarului care se apropie de cel în suferință, o responsabilitate a organizatorului”...

Concluzii posibile? Generozitate cu responsabilitate! Conștientizarea a ceea ce câștigăm împreună. Plecând de la un simplu... Bună ziua! (pacientului îngrijit).

O incursiune în viitor

Următoarele luni aduc noutăți extraordinare:

- ❖ Masa rotundă de diseminare a rezultatelor Proiectului „Refuz să mai suport abuzul în tăcere!” – **vineri, 8 aprilie 2016** – Hotel Unirea, sala Vega – prezentarea serviciului complementar multidisciplinar în clinica de geriatrie. Cum s-a constituit echipa? Cum se poate replica acest demers inovativ? Ce lecții sunt de învățat? Ce evidențe avem care ne încurajează să continuăm, să promovăm modelul în clinici din Iași, în spitale, ca politici comprehensive de îngrijiri de sănătate?
- ❖ Două volume de terapie narativă: Narrative Therapy in Europe (în limba engleză) și Terapia narativă în România.
- ❖ Organizarea unui nou curs de formare: **Terapie Narativă. Nivelul 1** la Iași!
Cursul are un număr total de 40 de ore împărțite astfel: 13 mai (vineri) – 4 ore, 14 și 15 mai (sâmbătă și duminică) - câte 8 ore; și 20 mai (vineri) – 4 ore, 21 și 22 mai (sâmbătă și duminică) – câte 8 ore.
- ❖ Participarea la 4th Europe+ Narrative Therapy and Community Work Conference (Barcelona, Spania), între 7-9 iulie 2016 (din partea Psiterra... 11 participanți!).

ASOCIAȚIA PENTRU PROMOVAREA PSIHOLOGIEI
ȘI SERVICIILOR PSIHOSOCIALE

Anul 2 Nr. 1
Martie 2016

www.psiterra.ro
contact@psiterra.ro